

Lise Gerson Lohman

Niet alleen kan Lise Gerson Lohman fotograferen, ze heeft ook nog het talent een medelevend contact met de geportretteerde te hebben.

De indruk die wij heel even hadden van deze foto's van vrouwen in klederdracht was dat het ouwe opnamen waren, van vroeger, van lang geleden, want wie loopt er nog zo? Foto's van een lokale fotograaf uit het dorp, maar er was iets waardoor je langer bleef kijken, omdat het toch niet zulke foto's konden zijn.

Contact moet je kunnen zien

Vroeger zouden deze vrouwen niet zo gekeken hebben, zo helder, zo vrijmoedig

en zo zelfbewust. Zouden zij in een sessie bij de fotograaf vroeger niet bedeesder hebben gekeken? Als het een goeie fotograaf was geweest, zouden we dan meer van het innerlijk leven hebben kunnen zien? Moet je daar helderziende voor zijn? We konden wél zien dat er tussen de geportretteerde vrouwen en de fotograaf een 'understanding' was, een goed contact, waardering, respect.

Daardoor beseften we weer eens hoe belangrijk dat is, goed contact, goed contact zou je kunnen zien. Lise Gerson Lohman, de fotograaf die deze vrouwenportretten heeft gemaakt, leek wel het talent te hebben om dat contact te laten ontstaan, dat zàg je, en zij wilde daar best wel over vertellen. Uit haar verhaal bleek zij een

natuurtalent te hebben om zo'n contact met de geportretteerden te hebben.

Lise had altijd al een gevoelige kijk op het leven om haar heen, het talent zat in haar karakter en dat werd ontwikkeld in de tijd dat zij als model werkte voor en met de beste fotografen die zij zich maar wensen kon, op een heel natuurlijke manier.

Zij werd in 1956 in Den Haag geboren. Na de middelbare school werkte zij als model in binnen- en buitenland. Fotograferen was al een passie en gaandeweg groeide de wens om van haar hobby haar beroep te maken. Aan de Fotoacademie Amsterdam volgde zij een vierjarige opleiding om het hele vak te leren. Al gauw bleek dat ze mensen fotograferen het boeiendst vond en daar is zij in verder gegaan.

Hoeden en Petten op Schiphol

In 1997 exposeerde Lise met 350 portretten op Schiphol een grote serie foto's van passanten, reizigers, internationale vlieg-

tuigpassagiers, piloten, stewardessen op Schiphol, 'Hoeden en Petten op Schiphol'. Uiteenlopende, interessante mensen, als ze maar wat op hun hoofd hadden. De laatste tijd werkt ze tussen de opdrachten door aan een nieuw project dat ze spoedig gaat exposeren.

"Met deze portretten heb ik deze serie klederdrachten afgerond maar het is me nog niet gelukt om de ideale sponsor voor een expositie te vinden. En dat zou fantastisch zijn, want ik heb gemerkt dat in het algemeen volstrekt onbekend is dat er nog zo veel vrouwen op deze manier gekleed door het dagelijks leven gaan. Ik heb een aansprekelijke naam voor de expositie bedacht, een motto ook, maar het lijkt me beter deze nu niet te noemen, maar daar eerst met de gelegenheidsgever over te praten."

43 Portretten, ze laat er een zestal zien, perfect en smaakvol ingelijst

"Zwart-wit fotografie," zegt Lise, "heeft mijn voorkeur gehouden en ik vind het 't fijnste zelf de portretten op mooi papier

af te drukken. Bij toeval ben ik met trouwreportages begonnen, en ik merkte hoe heerlijk het is om mensen te fotograferen op de mooiste dag van hun leven. Het is fijn en spannend tegelijk, omdat zo'n shoot onherroepelijk niet overgeschoten kan worden. En reportages en portretreportages voor tijdschriften vind ik heel spannend omdat het steeds om andere mensen gaat en almaar nieuwe situaties."

In Lise's portretten van de vrouwen in klederdracht zien we de magie van de portrettist. In de blik van de dames zie je dat er contact is met een sympathieke vrouw die een oprechte aandacht en interesse heeft. Dat zie je. Kennelijk daardoor zien we iets sprankelends in de foto's, en ook een beetje een tijdsbeeld, heel uniek. Magie en ook liefdevolle zorgvuldigheid in het kadren.

"Ik ben zo gedisciplineerd met het kadren in de camera dat ik het hele negatief kan gebruiken, met zelfs de zwarte kaderrand in de afdruk. Op de academie leerden we om naar scènes te kijken

door een diaraampje. In gedachten kijk ik nog steeds door een denkbeeldig raampje. Dat heb ik er altijd ingehouden. En die liefde voor het detail komt vanzelf als je de mens vanzelf alle aandacht geeft. En die foto's zijn echt authentiek. Deze mensen dragen die klederdracht echt elke dag, dus niet voor de foto. In de eenentwintigste eeuw is deze klederdracht geen folklore of historie maar deze kle-

ding is een uiting van de oorspronkelijke levenssfeer; de tijdloze tijdgeest in de gemeenschappen waar ik deze mensen heb opgezocht. Het is interessant om te zien dat de mensen die de foto's zien er van opkijken als ze worden verteld dat de foto's niet alleen in Marken en Volendam zijn gemaakt, maar door heel Nederland. Ze kijken er van op als ze horen dat veel mensen gewoon nog zo leven. In de gesprekken die ik met de gefotografeerde vrouwen had bleek dat ze heel bewust in deze tijd leven, en midden in het leven staan. Mannen in klederdracht zijn schaars geworden, veel mannen kunnen kennelijk niet anders dan zich aanpassen aan de maatschappij buiten hun gemeenschap."

Zwart

Vanwege het vele zwart dachten we even aan Karsh of Ottawa, afgezien van het licht dat in zijn portretten heel dramatisch is gemodelleerd; mensen die dramatisch 'bigger than life' zijn, terwijl de dames van Lise nou juist zo innemend zijn. Als we nou toch vergelijken, dan doen we dat

met de portretten van Philips Mechanicus, die de epigonen van vooral de kunstzinnigen in de samenleving fotografeerde. Dat zijn portretten waarin zij niet boven zichzelf zijn uitgestegen, waarin wel hun goede kant werd belicht, maar relaxed zichzelf waren.

Een tijdlang heeft Lise zich voortdurend met de in klederdracht geklede vrouwen bezig gehouden, ze vindt dat ze niet het risico mag lopen om daardoor gestigmatiseerd te worden omdat ze zoveel andere kanten heeft en open staat voor zoveel andere onderwerpen. Bij ESA, the European Space Agency in Noordwijk wordt een expositie gehouden van infraroodfoto's, die ook weer een fantastische serie is geworden, waarvan wij hier een foto plaatsen van het Noord-Zuid Hollands Koffiehuis bij het Centraal Station in Amsterdam.

